

Pia Lohikoski vas

Kirjallinen kysymys terveysturvallisten kulttuuri- ja muiden tapahtumien järjestämissuunnitelmasta sekä menetettyjen lipputulosten hyvittämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Koronaepidemian vuoksi asetetut kokoontumisrajoitukset ovat vaarassa näivettää koko kulttuuri- ja tapahtuma-alan. Monen työntekijän, yrittäjän, freelancerin ja taiteilijan toimeentulo on vaarantunut.

Konsertteja, teatteriesityksiä tai muita tapahtumia on voinut järjestää joko rajatulle yleisölle tai ei ollenkaan. Eriasteisia rajoitustoimia on ollut käytössä jo pian vuoden ajan. Hallituksen lisätalousarvioissaan myöntämät koronatuot ovat kohdistuneet pirstaleiselle alalle vain osittain. Tämän myötä koko kulttuuri- ja tapahtuma-ala on joutunut huomattaviin vaikeuksiin.

Tapahtumateollisuudessa on kyse miljardiluokan liikevaihdosta ja kymmenistä tuhansista työpaikoista. Koronasulkujen jälkeen tapahtumakoneiston uudelleen käynnistyminen vie aikansa, kun suurten tapahtumien järjestelyt vievät tavallisesti kuukausia. Tapahtumateollisuus on pysähdyksissä, kun tapahtumia ei uskalleta suunnitella, jos pitkittyvät rajoitustoimet peruvat tehdyn suunnitelmat ja menetetyistä taloudellisista satsauksista ei saa vahingonkorvausta. Hallituksen pikavauhtia hyvällä tarkoituksella rakentamia tukimekanismeja on kritisoitu riittämättömiksi ja sirpaleisen alan luonteeseen heikosti sopiviksi.

Esimerkiksi pelkästään musiikkialan menetykset lähentyvät Teoston mukaan jo 300:aa miljoonaa euroa. On epä johdonmukaista, että esimerkiksi ravintolaelinkeinon tukemisesta kolmen viikon sulun vuoksi ollaan valtavan huolissaan, mutta jo vuoden pysähdyksissä ollut kulttuuri- ja tapahtuma-ala ei ole saanut samanlaista huomiota ja yhtä suurta tukea tultuaan yhtä lailla elinkeinona suljetuksi.

Kulttuurialoja on tuettu koronaan liittyvillä lisämäärärahoilla useissa lisätalousarvioissa sekä viime että tänä vuonna. Taide- ja kulttuuriala on saanut opetus- ja kulttuuriministeriöstä koronatuot yhteensä noin 130 miljoonaa euroa. Lisäksi hallitus on tehnyt muita tärkeitä alaa tukevia päätöksiä mm. tuomalla yrittäjät, itsensä työllistäjät ja freelancerit määräaikaaisesti työttömyysturvan piiriin. On hyvä, että teollisuus- ja elinkeinoministeriön valmisteleman kustannustuen ehtoja on muutettu kentän palautteen myötä niin, että tuki soveltuisi jatkossa paremmin myös kulttuuri-alan, tapahtumateollisuuden, pienyrittäjien ja freelancereiden tarpeisiin.

Kirjallinen kysymys KK 109/2021 vp

On silti selvää, että nämä toimet eivät riitä. Myös se hankaloittaa alan tukemista, että tapahtumia ei suoraan kielletä tai suljeta; niiden järjestäminen on muuttunut tiukkojen ja maksavan yleisön lukumäärää harventavien rajoitusten myötä kannattamattomaksi.

Tarvitsemme edelleen uusia tukitoimenpiteitä, jotka huomioivat kulttuuri- sekä tapahtumatuotantoalan erityisluonteen. Rahallisen tuen lisäksi tämän pitäisi tarkoittaa myös selkeää suunnitelmaa siitä, miten tapahtumia voidaan järjestää terveysturvallisesti heti, kun koronatilanne sen sallii. Miten saadaan museot, teatterit, taidenäyttelyt ja konsertit avattua yleisölle turvallisesti? Esimerkiksi perinteisten kesätapahtumien, kuten kesäteattereiden ja kesäkonserttien, järjestämiseen pitää luoda varmuutta, ja siksi on hyvä, että ministeriössä selvitetään tapahtumatakuuta. On kohutuutonta, jos kesätapahtumien järjestäjät joutuvat ottamaan isoja taloudellisia riskejä, kun koronatilanne on edelleen hyvin epävarma kesän osalta.

On todennäköistä, että tapahtumien osallistujamääriä joudutaan rajoittamaan vielä pitkään. Siksi tarvitaan uusi hyvitysjärjestelmä, jolla valtio kompensoi rajoitusten vuoksi menetettyjä lipputuloja. Alan toimijat ovat ehdottaneet, että valtio kompensoisi rajoitustoimien ja terveysturvallisuuden vuoksi vajaatäyttöisten katsomoiden takia menetettäviä lipputuloja esimerkiksi 25 % jokaisesta myytyä pääsylippua kohden, jos rajoitustoimien vuoksi esityksen saa myydä esimerkiksi vain puolilleen. Toinen vaihtoehto olisi, että puolilleen rajoitetun lipunmyynnin kompensationsa valtio maksaisi esiintyjälle puolet rajoitusten vuoksi saamatta jääneistä tuloista. Siten yhä useampi konsertti, teatteriesitys tai taidenäyttely voitaisiin järjestää turvallisesti ja taloudellisesti kannattavalla tavalla.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Millä aikataululla hallitus aikoo esitellä suunnitelman siitä, miten tapahtumia kevään koronasulun jälkeen voitaisiin avata yleisölle terveysturvallisesti ja

miten esiintyjille jatkossa korvataan rajoitusten vuoksi myymättä jääneistä pääsylipuista aiheutuvat lipputulojen menetykset?

Helsingissä 5.3.2021

Pia Lohikoski vas